

При компонуванні установок вентиляції, кондиціонування повітря і повітряного опалення рекомендується встановлювати центральний глушник і передбачати для нього місце по можливості ближче до вентилятору в початку вентиляційної мережі.

Приміщення вентиляційної камери бажано відділити від приміщення для глушників стіною з масою 150-200 кг на 1 м² конструкцій. При відсутності такої можливості зовнішній кожух глушника і повітропровід після нього, що знаходяться в межах вентиляційної камери, слід додатково ізолювати зовні з таким розрахунком, щоб звукоізолююча здатність стінок відповідала необхідній за розрахунком.

Список літератури

1. Охрана окружающей среды / Под ред. Белова С.В. 2-е изд. исп. и доп. – М.: Высш. шк., 1991. – 319 с.

В статье анализируется один из источников шумового загрязнения окружающей среды, определяется уровень звукового давления и предлагаются методы защиты от воздушного и структурного шума.

механический и аэродинамический шум, вентиляционные системы, виброизоляция, глушители шума

Одержано 24.04.13

УДК 657

О.В. Ридзевська, асист., І.В. Нечепорук студ.гр. ФК-09-1

Кіровоградський національний технічний університет

Проблеми відшкодування ПДВ в Україні

В статті досліджено порядок нарахування податку на додану вартість, проаналізовано проблеми відшкодування ПДВ в Україні та пропонуються пропозиції щодо відшкодування, вказано обсяги відшкодування ПДВ по окремим галузям, розглядається прискорення процедури відшкодування ПДВ.

податок на додану вартість, державний бюджет, ставка ПДВ

Постановка проблеми та її актуальність. Система оподаткування в Україні є важливим державним важелем впливу на розвиток економіки держави в цілому і регіонів та функціонування суб'єктів підприємницької діяльності. Зокрема, велике значення у ній відіграє такий елемент як відшкодування податку на додану вартість. Зараз навколо цієї економічної категорії точиться досить багато спорів, а саме, що стосується строків випуску ПДВ-облігацій, позиції підприємств-експортерів тощо. Саме це і зумовило актуальність обраної теми.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Наукове вирішення проблеми відшкодування податку на додану вартість знайшло своє відображення у дослідженнях таких вчених як В. Андрущенко, О.Василик, В. Волканов, В.Геєць, А. Крисоватий, І. Луїна, В. Опарін, О. Резніченко, А. Соколовська, В.Суторміна, В. Федосов. Проте деякі питання застосування ПДВ в Україні й досі носять дискусійний характер.

Мета статті. Дослідити проблеми відшкодування податку на додану вартість в Україні та запропонувати шляхи їх подолання.

Виклад основного матеріалу. В нашій державі, як і в багатьох інших країнах світу, податок на додану вартість є одним із основних джерел формування доходної частини бюджету.

У світовій практиці податок на додану вартість (ПДВ) вважається одним з найбільш ефективних податків, що стимулює національного виробника. На сьогодні його застосовують більше, ніж у 130 країнах світу, а наявність ПДВ у податковій системі країни є однією з вимог членства країни в ЄС.

Слід відзначити, що одним із різновидів універсальних акцизів, є непрямим податком. ПДВ як непрямий податок є ціноутворюючим і має тим більший вплив на загальний рівень цін в державі, чим вище ставка податку та обсяг товарів, робіт та послуг, що входить до об'єкту оподаткування.

Специфіка нарахування та сплати ПДВ полягає в його нарахуванні на кожному етапі руху товару від виробника до споживача - при цьому з оподаткованого обороту виключаються податки, сплачені на попередніх етапах, в результаті чого об'єктом оподаткування виступає вартість, створена на конкретному ступені руху товару.

Останнім часом в Україні дуже гостро стоїть проблема відшкодування ПДВ. Реалії сьогодення свідчать про те, що бюджетоформуючий ПДВ змінився останніми роками на бюджетовитратний. Важливим для економіки держави в цілому є прогресивна динаміка відшкодування ПДВ живими грошима як за внутрішніми оборотами, так і за зовнішньоекономічними операціями, та відсутністю відповідного зростання коштів у бюджеті. Поступово зменшується позитивне сальдо, тобто різниця між сумою ПДВ, зібраною до бюджету, та сумою відшкодованою з бюджету [1].

На мою думку проблема невчасного відшкодування ПДВ експортерам лишається однією з головних для українського бізнесу. Утворення заборгованості з відшкодування ПДВ призводить до зниження конкурентоспроможності українського експорту, змушуючи компанії піднімати ціни на свою продукцію та скорочувати витрати на модернізацію виробництва. Серед наслідків неповернення заборгованості – зниження стимулів до інвестування в експортоорієнтовані виробництва, погіршення ділового середовища, обмеження можливостей для зростання економіки.

Фінансова та економічна криза 2008–2009 років загострила давню проблему адміністрування ПДВ: обсяг заборгованості перед експортерами збільшився саме тоді, коли вартість капіталу для бізнесу зросла. Проте навіть відновлення економіки у 2010–2011 роках не дало змоги позбутися проблеми.

Загалом за 2011 рік грошовими коштами було відшкодовано 42,8 млрд грн ПДВ, з яких 38,7 млрд грн отримали підприємства-експортери. Утім, у багатьох підприємств проблему вирішено не було, зокрема тому, що вони не змогли скористатися механізмами відшкодування ПДВ, запровадженими в 2010–2011 роках. Як відомо автоматичне відшкодування ПДВ отримують переважно великі підприємства, тимчасом як багато малих і середніх компаній не в змозі виконати вимоги, необхідні для автоматичного відшкодування. Як наслідок, чимало підприємств досі не отримали повернення заборгованості, що сформувалася за багато місяців чи навіть років.

На початок 2012 року загальний обсяг заборгованості з відшкодування ПДВ становив 4,6 млрд грн, або 0,4% ВВП України. Частину цієї суми становить борг, що утворився за кілька попередніх років [2].

У таблиці 1 наведено дані щодо трьох експортоорієнтованих галузей промисловості, які відповідають за 50% суми всіх заявок на відшкодування ПДВ. У гірничо-металургійному комплексі та **легкій** промисловості частка відшкодування ПДВ становить понад 100% заявлених сум, що свідчить про повернення заборгованості

підприємствам за попередні періоди. Водночас у машинобудуванні повернення ПДВ відбувається повільнішими темпами (65% заявленої суми).

Таблиця 1 – Обсяги відшкодування ПДВ у 2012 році

Галузь	Сума поданих заявок на відшкодування ПДВ, млн. грн..	Частка загального обсягу заявок в Україні, %	Сума відшкодованого ПДВ, млн. грн.	Частка відшкодування ПДВ від заявленої суми, %
Гірничо-металургійний комплекс	2441,4	40,4	3389,1	138,8
Машинобудування	554,5	9,2	361,7	65,2
Легка промисловість	74,0	1,2	132,4	178,9

На мою думку одним з варіантів тимчасового полегшення ситуації з відшкодуванням ПДВ є випуск ПДВ-облігацій. Такі облігації можуть торгуватися на вторинному ринку, що дає змогу одразу ж після їх отримання повернути частину боргу з ПВД «живими грошима».

Підприємства, у яких була заборгованість з відшкодування ПДВ до 1 травня 2010 року, могли добровільно відмовитися від цього боргу, отримавши ПДВ-ОВДП. Таким чином було відшкодовано 16,7 млрд грн боргу.

Утім, облігації лише знижують гостроту проблеми вимивання обігових коштів підприємств. Самої проблеми виникнення боргу вони не вирішують.

Автоматичне відшкодування ПДВ – одне з нововведень, запроваджених в Україні з новим Податковим кодексом. У Податковій вважають, що таким чином сумлінні платники податків зможуть швидко отримати заявлені кошти без контакту зі службою. Потрібно лише подати вчасно податкову декларацію з ПДВ, потім спеціальна комп'ютерна програма здійснить автоматичний відбір тих платників податків, які відповідають критеріям автоматичного відшкодування. Зрештою, Державна податкова адміністрація передає перелік таких підприємств до Державного казначейства [3].

У Податковому кодексі передбачено можливість повернення ПДВ платникам автоматично – упродовж 26 днів (а не 40, як за звичайною процедурою), без проведення виїзних фіскальних перевірок і з іншими заходами для прискорення процесу. З березня 2011 року компанії можуть отримати автоматичне відшкодування ПДВ за низки умов, зокрема таких:

- частка операцій, до яких застосовують нульову ставку, становить не менш як 40% загального обсягу поставок;
- загальна сума розбіжностей між податковим кредитом та податковими зобов'язаннями контрагентів не перевищує 10% заявленої платником податків суми бюджетного відшкодування;
- середня заробітна плата не менш як у два з половиною рази перевищує мінімальний встановлений законодавством рівень [5].

За 2011 рік в автоматичному режимі було відшкодовано 15,9 млрд грн, або 37% загальної суми відшкодування. Однак лівова частка автоматичного відшкодування припала на кілька великих підприємств. Загалом кількість підприємств, для яких доступний цей механізм відшкодування ПДВ, вкрай мала – 261 на початок 2012 року (навіть більше, на початку запровадження автоматичного відшкодування їх було лише 24). Головною перешкодою для отримання відшкодування ПДВ в автоматичному режимі є вимога щодо рівня заробітної плати, яку багато підприємств не можуть виконати з об'єктивних причин, таких як найм переважно низькок-валіфікованої

робочої сили та низький ринковий рівень оплати праці в регіоні розташування підприємства [4].

Пропозиції щодо відшкодування ПДВ:

- Зобов'язати всіх співробітників податкової служби дотримуватися норм закону: прописати інструкції, що не допускають різночитань і не дають змоги діяти на свій розсуд, посилити відповідальність за порушення норм законодавства.

- Якнайшвидше завершити реформування ДПСУ з тим, щоб усунути організаційні перешкоди для вчасного відшкодування ПДВ усім підприємствам.

- Пришвидшити й якнайскоріше завершити уніфікацію податкового та бухгалтерського обліку відповідно до європейських норм.

- Удосконалити електронну систему адміністрування податків.

- Доопрацювати систему горизонтального моніторингу з тим, щоб поширити її на якнайбільшу кількість підприємств. Запровадити систему оперативного оповіщення (протягом 10-15 хвилин) підприємств – платників ПДВ щодо благонадійності/неблагонадійності їхніх контрагентів. У разі відсутності оповіщення підприємство – платник ПДВ не повинно нести відповідальність за свого контрагента, навіть якщо ДПСУ пізніше виявить у роботі контрагента дії, що суперечать законодавству.

- Якщо від принципу солідарної відповідальності контрагентів наразі відмовитися не-можливо, розробити й застосовувати систему перерахунку суми повернення ПДВ заявникові з урахуванням відсутності в його виробничому ланцюжку неплатника ПДВ.

- Керуватися презумпцією невинуватості платника ПДВ: відмовляти йому в поверненні ПДВ лише в разі порушення проти нього кримінальної справи, яка призводить до необхідних дій ДПСУ.

- Скоротити кількість платежів до ДПСУ задля зниження адміністративного навантаження на бізнес і ДПСУ.

- Постійно підтримувати відкритий робочий діалог з бізнесом – підприємствами та їхніми асоціаціями – для вдосконалення адміністрування ПДВ та інших податків.

- Припинити використання авансової сплати податку на прибуток як умови відшкодування ПДВ підприємствам. Якщо наразі це неможливо, розробити й офіційно запровадити однаковий для всіх принцип збирання авансу з податку на прибуток з можливістю повернення підприємствам переоплат через чітко визначений час.

- Здійснити додатковий випуск ПДВ-облігацій і забезпечити прозору процедуру їх продажу.

- Розглянути можливість запровадження податкових облігацій для використання в операціях на митниці.

- Забезпечити регулярне публікування даних щодо відшкодування /невідшкодування ПДВ на офіційному сайті ДПСУ з аналітичними розбивками, зокрема в галузевому розрізі.

- Забезпечити рівність представлення й захисту інтересів бізнесу і ДПСУ в судах усіх рівнів.

- Забезпечити виконання норми закону щодо виплати пені підприємствам у разі прострочення відшкодування ПДВ.

- Розглянути можливість запровадження регресного (реверсного) ПДВ для деяких галузей [3].

Висновки. Наявність суттєвих недоліків у відшкодуванні податку на додану вартість вимагає здійснення заходів для стабілізації ситуації, а саме: вдосконалити законодавчу базу, зокрема усунути суперечливі норми законодавства про ПДВ та систематизувати величезну кількість нормативних актів; паралельно з удосконаленням

законодавства необхідно проводити автоматизацію роботи податкових органів та впроваджувати електронний варіант подання звітності підприємствами; для прискорення процедури відшкодування ПДВ доцільно застосовувати сучасні інструменти фінансового ринку, зокрема за допомогою банківських і страхових організацій.

Список літератури

1. Газізуллін І. Аналіз адміністрування ПДВ в Україні/ Ільдар Газізуллін, Олександр Жолудь // Верстка: ТОВ Видавництво «Оптима». – 2012 – 18 с.
2. Луцька Н.І. Основні проблеми відшкодування податку на додану вартість / Н.І. Луцька // Фондовый рынок. - 2007. - №45. - с.42-44
3. Офіційний сайт Державного Казначейства України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державної Податкової служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.sta.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>

In the article investigational order of extra charge of tax value-added, the problems of compensation of VAT are analysed in Ukraine and suggestions are offered in relation to a compensation, the volumes of compensation of VAT are indicated for to separate industries, the acceleration of procedure of compensation of VAT is examined.

Одержано 22.04.13

УДК 337.33

В.П.Кравченко, доц., канд. екон. наук, А.О. Могилей, студ. гр.ФК-09-1

Кіровоградський національний технічний університет

Дослідження резервів зростання прибутковості підприємства (на прикладі ПАТ «Червона Зірка»)

У статті проведено факторний аналіз формування чистого прибутку на підприємстві ПАТ «Червона Зірка», запропоновано шляхи підвищення прибутковості підприємства та розроблено рекомендації щодо їх впровадження.

прибуток, резерви прибутку, собівартість, витрати, оплата праці

Постановка проблеми. Прибуток підприємства є джерелом власних фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення фінансово-господарської діяльності. Їх нестача спричиняє виникнення боргів, що у кінцевому підсумку може призвести до фінансової кризи та банкрутства. Зростання прибутку значною мірою визначає темпи економічного розвитку країни, окремих регіонів, збільшення суспільного багатства і підвищення життєвого рівня населення. Тому значимість величини прибутку та напрямків пошуку резервів його підвищення для підприємств є актуальними питаннями сьогодення [1, с. 157].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Широке коло цієї проблематики розглянуто в роботах українських і зарубіжних економістів, таких як: М.Д. Білик, М.Т.